

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag, 5 November.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

KERKELIJKE STAAT.

ROME.

Den 1 September heeft de heer Angle-Maria Ricci, ridder van St. Jan van Jeruzalem, eene dissertatie voorgelezen, om de boeken over de godsvrucht (ascetique) te regtvaardigen, vooral die van Italie, tegen de kritieken van een' naamlozen schrijver; deze anouyme had beweerd, dat die boeken onnaauwkeurig waren voor de leer, vruchteloos voor de zedekunde, en van allen smaak en stijl beroofd. Zulk eene grove belediging moest hersteld worden. De heer Ricci deed derhalve een geschiedkundig verhaal dier godvruchtige boeken, opmerkende al hetgeen men van dien aard in het heilig schrift, bij de kerkleeraren en religieusen van elke eeuw vindt. Italie heeft zich even als andere in dat soort onderscheiden, en de geschriften, welke het heeft voortgebragt, verdienen alle aanbeveling, zoo door de leerstelling, als door de zedekunde en stijl. Elk hunner doet zich door verschillende verdiensten onderscheiden, doch streven naar het voorgestelde doel. Deze redevoering werd algemeen toegejuicht.

Naar men verneemt heeft de jonge prins de Canino zich tegen het uitgesproken doodvonnis, bij de *Sacra Consulta* in hooger beroep voorzien.

Men verneemt nog, dat zoodra het bewezen was, dat de cholera te Napels was uitgebarsten, de Koning 60,000 ducaten uit zijne privé-beurs heeft geschonken, om de noodlijdenden te gemoet te komen.

De koning van Napels heeft, onder de tegen de cholera genomen maatregelen, bevolen, dat al de armen en bedelaars, die in de straten van Napels zouden gevonden worden, naar het koninklijk armen-ziekenhuis zouden gebragt worden, alwaar zij ten koste van den staat, gedurende de ziekte, zullen gevoed worden.

DUITSCHLAND.

Z. M. de Keizer van Rusland is te Petersburg aangekomen, heeft er de parade bijgewoond, was bij eene voorstelling in den Alexandra-schouwburg tegenwoordig, en werd aldaar met de grootste vreugde ontvangen.

Den 20 October is te Christiania de vergadering van den buitengewonen Noorweegschen storting geopend. Te dier gelegenheid is eene koninklijke aanspraak voorgelezen, waarbij van den voldoende toestand der gelnmiddelen gesproken en, onder anderen, verklaard wordt, dat het overschot der inkomsten aanzienlijk is, ofschoon de grondlasten tot op de helft verminderd geworden zijn. De Koning bidt der Voorzienigheid, dat de gezigtelinder van Skandioavie, in plaats van zich te verduisteren, onbeveld en door de stralen der eendragt en broederlijke liefde, verlicht moge blijven.

FRANKRIJK.

PARIS, den 3 November.

De geschillen met Zwitserland doen zich sedert een paar dagen weder minder geruststellende voor.

Sinds twee maanden bevinden zich vele Hollandsche officieren in deze hoofdstad.

Al de tot het doen der onderneming naar Constantine bestemde troepen, hebben zich naar Rome begeven. De maarschalk Clausel zal in persoon de onderneming besturen.

Blijkens van boekverkoopers in Duitschland ingekomen brieven, is men daar zeer verheugd, dat onze regering er eindelijk op bedacht schijnt, om pogingen aan te wenden, tot het tegengaan van den nadruk buiten 's lands.

Alle de hoofden van het huis Rotschild zijn in dit oogenblik te Parijs vereenigd. De dood van den heer Rotschild, van Londen, maakt eene verandering in hunne compagnieschap noodzakelijk; dit is de oorzaak, welke hen in dit oogenblik doet vereenigen. Naar het schijnt zal het Parijsche huis voortaan, bij het doen van eenige groote operatiën, het middelpunt van alle de andere huizen zijn.

De ook uit den Belgischen opstand bekende generaal van Hales is den 24 October door Bordeaux gekomen, van Madrid naar Brussel terugkeerende.

Dezer dagen heeft te Champenotteux, nabij Etampes, de inwijding plaats gehad van de graftombe van den kanselier de l'Hopital en der kleine kerk, waarin dezelve geplaatst is.

Mgr. de kardinaal aartsbisschop van Auch heeft onlangs een mandement uitgevaardigd, waarbij, ter gelegenheid van

het ontstaan der Cholera in den Kerkelijken Staat, openbare gebeden worden nitgeschreven. De zorg, welke den grondslag van dit mandement heeft uitgemaakt, blijkt vooral uit de bewoordingen, waarin hetzelve is vervat, en welke eene innige gehechtheid aan de Moeder-kerk en een groot belang voor de Heilige stad, aantoonen.

Eene voor den godsdienst zeer troostrijke plegtigheid, heeft dezer dagen in het groot seminarium van Bordeaux plaats gehad. Eene jeugdige Engelsche dame, 22 jaren oud, heeft van het Protestantismus afstand gedaan, en hare belijdenis ten voordeele van de Katholijke godsdienst afgelegd. Mgr. de bisschop van Sarragossa nam de dienst bij deze plegtigheid waar.

De begraafplaats van de kerk van Neuilly is onlangs het schouwspel van een treurig voorval geweest. Toen men een overledene de laatste eere bewees, en tot den kuil, waarin de kist zou worden nedergelaten, genaderd was, trekt zich de pastoor van schrik terug, toen hij den kuil door een met bloed overdekt man, bezet zag. Men rigt den ongelukkige op; hij leefde nog. Aan zijne zijde lag een pas gelost pistool. Men heeft dadelijk de noodige hulp verstrekt, en voedt de hoop, dat hij in het leven zal worden gehouden. Men schrijft zijne wanhopige daad aan ijhoofdigheid toe.

Er bestaat sinds twee jaren in het bisdom van Versailles eene kas van voorzorg voor de geestelijkheid. De abt van den Hecke, vicaris-generaal, heeft, den 11 dezer, een zeer voldoende verslag omtrent den staat dier kas gedaan. Derzelve kapitaal beloopt tegenwoordig 26,984 franken. Onder deze som wordt eene buitengewone ontvangst van 6000 franken gevonden, waarvan de rapporteur, uit nederigheid, de bron niet heeft willen opgeven. Naarmate deze som geind werd, is dezelve achtereenvolgens geplaatst geworden. Dezelve heeft de kas een inkomen van 845 franken verzekerd, welke som beschikbaar is van het oogenblik, dat het verslag is uitgebragt. Mgr. de bisschop van Versailles heeft in dezelfde bijeenkomst, in overeenstemming met het verder bestuur over de kas, het grootste deel van het inkomen op twee personen kunnen toepassen. Hij heeft een blik geslagen op den heer Sonnet, pastoor van Bonafle, die, na eenen dienst van 52 jaren, waarvan 31 in het bisdom van Versailles zijn doorgebragt, heeft opgehouden in werkelijken dienst te zijn; en op den heer Lacroix, pastoor van Fontenay-Saint-Père, die, na eenen 42jarigen dienst, waarvan 13 in het bisdom, zijne regten op pensioen kan doen gelden. Een pensioen van 450 franken is aan eerstgemelden, en een van 300 franken aan den tweeden verzekerd. Wij juichen zoodanige eervolle pogingen, om in de stoffelijke behoeften van de geestelijkheid te voorzien, ten hoogste toe.

In de afgelopen maand heeft de bisschop van Annecy, te Monthon, in het kasteel alwaar St. Bernard van Monthon, stichter van het klooster van den berg St. Bernard, was geboren, zijnen zegen geschonken aan een gezin, hetwelk aan dien heilige gewijd is. Monthon is twee uren van Annecy gelegen. Het is daar dat, omstreeks duizend jaren geleden, de held woonde, die zijnen naam aan den berg St. Bernard gegeven heeft, en op de onbewoonde Alpen een klooster stichtte, waarvaan het oogmerk was, om de reizigers uit alle oorden der wereld te ondersteunen, en hen de grootst mogelijke zorg te verstrekken. De zoo zeer indruk makende woning van het waardige gezin van Monthon ging, in 93, in vreemde handen over, die dezelve tot den jare 1820 in eigendom behielden, toen de graaf Lodewijk Bernard de Monthon van Dole, met groote opofferingen, de bakermat zijner voorouders herkreeg. Zijne eerste gedachte was om in de kamer, welke St. Bernard van Monthon zoo lang hij het vaderlijke huis bewoonde, bezette, tot een gebedenhuis in te rigten, waardoor die plaats, die door de tegenwoordigheid van een ijverig en getrouw dienaar van God geheiligd was geworden, steeds een godsdienstig, vroom en heilig oord zou verblijven.

De generaal Bertrand is met zijn zoon te Havre aangekomen, om zich naar de vereenigde staten te doen inschepen.

Te Montet heeft men dezer dagen de weduwe Letéline, geboren Chapier, die 109 jaren oud was, ter aarde besteld. Zij was in 1727 geboren. Deze vrouw, die vier geslachten heeft zien geboren worden, heeft tot het laatste oogenblik alle hare natuurlijke en verstandelijke vermogens behouden; zij heeft het levenslicht uitgeblazen als eene lamp, die geen genoeg voedsel heeft om langer te branden. Eenigen tijd voor dat zij is overleden,

is de heer Achilles Allier haar gaan bezoeken, en had hij verscheidene zangstukjes van hare jeugd verkregen, welke voor de geschiedenis van dien tijd, wel opmerking verdienen.

— De *Sentinelle des Pyrénées* geeft de volgende uitvoerige opgave der strijdkrachten van Don Carlos; wij deelen dezelve mede zonder voor iets anders in te staan dan de nauwkeurigheid der overneming.

In Navarre.	300 man kavall.	7950 man infant
• Alava	160 " "	5000 " "
• Guipuscoa	" " "	5100 " "
• Biscaye en Kastilie.	" " "	5100 " "
Idem artillerie.	" " "	500 " "

Totaal.	460 man kavall.	23,650 man infant.
Expeditie van Gomez.	180 " "	4800 " "
Expeditie van Sanz.	150 " "	3400 " "
Twee bataill. van Garcia " " "	" " "	1700 " "
In de hospitalen	" " "	2000 " "
Nieuw geworvene.	" " "	1400 " "
Het 4de eskadron.	120 " "	" " "
Uit te wissel. gevangenen " " "	" " "	" " "

Totaal 910 man kavall. 37,950 man infant.
Totaal generaal 38,860 man.

De Carlisten, die Navarre houden bezet, dekken de linie van Olagne, die van Ribera, bedreigen Puente-la-Reyna, beschermen Estella en de fabrieken van wapenen en ammunisie.

In Guipuzcoa bedwingen de Carlisten San Sebastian, zij slaan de zeehavens en garnizoenen gade en houden de geheele provincie bezet, waar de wapenfabrieken druk werkzaam zijn.

De bataillons van Alava bewaken voornamelijk de linie van Salvatierra tot aan Villareal, welke zij over derzelver geheele lengte hebben versterkt; zij blokkeren Vittoria als ook de forten van Pennacerrada en Arminon.

Die van Biscaye bewaken de zeeplaatsen van dat gewest, houden Bilbao en Orduna ingesloten en doen menigvuldige invallen in de provincie Santander.

SPANJE.

Den 24 October heeft te Madrid de plegtige opening van de Cortes-vergadering plaats gehad. De Koningin-Regentes heeft daarbij eene aanspraak gehouden, welke zij aanving met de verklaring, dat de Cortes bijeenkomen om de Constitutie te herzien, welke de Spaansche natie zich zelve gegeven heeft, toen zij sedert drie eeuwen er geen bezat. Behalve deze gewichtige werkzaamheid, zullen zij, naar de Koningin hoopt, medewerken tot demping van den burger-oorlog, die het land zoo wreedaardig teistert, en zoo schrikkelijk in zijne uitwerking, als smartelijk in zijn' oorsprong is. Zij ontveinsde den haghelyken toestand des lands niet. Hoe vele oorzaken van moeilijkheden en wanorde, zeide zij, bestaan er niet; wij moeten oogeruide hartstogten trachten te bevredigen, uiteenloopende meeningen en strijdige belangen trachten overeen te brengen, binnenlandsche vijanden tegengaan, en buitenlandsche kuiperijen pogen te verijdelen. Zij verwacht echter alles van de standvastigheid en wijsheid van de afgevaardigden. Rondborstig verklaart zij, dat zij zich niet overtuigd hield, dat de invoering der Staatsregeling van 1812 de volks-wil was, doch dat zij het thans wel als 's volks verlangen beschouwde, dat dezelve herzien en gewijzigd wierd. Nopens de buitenlandsche betrekkingen zeide de Koningin-Regentes, dat de vreedende mogendheden, die in beide werelddeelen de regten van Isabella II erkennen, derzelver vroegere betrekkingen van vriendschap en goede verstandhouding met de regering van Madrid onderhouden; dat onder deze derzelver doorlichtige bondgenooten, onderteekenaars van het viervoudig verbond, zich steeds gezind betoonen, om haar te ondersteunen; en haar, naar de bepalingen van dat verdrag, steeds dezelfde medewerking en ondersteuning verleen. Behalve de bekende ondersteuning van de Britsche zee-magt, heeft Groot-Britannië nog dezer dagen 100,000 geweren aan het gouvernement verstrekt, welke in den tegenwoordigen tijd tot zoo groot nut kunnen dienen. Op dit oogenblik zijn er ook onderhandelingen met de regering in Portugal aanhangig, waarvan de Regentes zich den gelukkigsten uitslag belooft voor het verder en nuttigste gebruik der Portugesche hulp-troepen. De mogendheden, die niet in gelijke betrekkingen met het Madridsch bestuur staan, betoonen geene dadelijke vijandigheid, uitgenomen dat sommige hunne gezanten of zaakgelastigden van Madrid hebben terug geroepen, hetgeen een gelijk besluit voor de Spaansche diplomaten bij de bedoelde kabinetten ten gevolge gehad heeft. Alleen het kabinet der beide Siciliën heeft reden tot gegronde klagen gegeven, welke het Madridsch kabinet verplicht hebben dezelfs zaakgelastigde van Napels terug te roepen en diens agent te Madrid te bevelen Spanje te verlaten. Intusschen hoopt het, dat de handel en de gemeenschap met dat land op derzelfden voet zullen stand houden. Binnen kort zullen aan de Cortes eenige overeenkomsten nopens de schikkingen met de nieuwe Spaansch-Amerikaansche Staten, worden onderworpen. Wyders gaf de Koningin te kennen, dat de militie eene aanmerkelijke uitbreiding ondergaan heeft, zoo wel ten opzichte van het getal als van de verbeteringen in hare samenstelling, die haar lekwaam maken om het doel te bereiken,

ken, waartoe zij is ingesteld; dat de nationale wetboeken zullen worden herzien en de daartoe betrekkelijke ontwerpen aan de Cortes onderworpen; dat nopens 's lands finantien aan de Cortes de meest mogelijke inlichtingen en ophelderingen zullen worden gegeven; dat zij vertrouwt, dat haar bewind de bezwaren, welke hetzelfde tot de niet-betaling in geld van de renten der staats-schuld, op 1 November, hebben gebracht, zal kunnen overwinnen, en zij hoopt, dat het tijdverloop tusschen den verschijndag en de betaling kort zal zijn; en dat men de hervormingen en bezuinigingen in het bestuur zal voortzetten. Betrekkelijk de Carlisten houdt de aanspraak in, dat de vijandelijke henden, die ongelukkig genoeg in het binnenste van het rijk doorgedrongen zijn, vlugten, zonder zich op eenig punt te kunnen vestigen; dat, voorzeker, er groote onheilen ten gevolge van den doortocht der Carlisten te betreuren zijn; doch dat zij nergens hunnen standaard hebben kunnen planten. Gij zult, zeide de Regentes, in de middelen, die gij aan mijn gouvernement zult voorstellen, en in de krachtdadige maattegeelen, die gij nemen zult, het noodige vertrouwen hebben, om perk te stellen aan dien zoo betreurenswaardigen burger-oorlog, welks einde de vurigste wensch, de eerste behoefte is van het Spaansche volk, dat al zijne hoop op u gevestigd heeft. Ten slotte beval de Regentes de belangen harer dochter, zijdelings, der Cortes aan. Ik geef, zeide zij, geen raad; ik stel niets voor, als moeder vraag ik niets, voor mij zelve evenmin. De Spaansche edelmoedigheid duldt niet, aldus ging zij voort, dat de voorregten van den constitutionelen troon in het minste te kort worden gedaan gedurende de minderjarigheid van mijne dochter, die, als eene onschuldige wees, door haren vader geroepen is om den Spaanschen troon te beklimmen. — De regentes moet bij het houden van deze aanspraak, zeer aangedaan geweest zijn.

Met belangstelling ziet men de verrigtingen der Cortes te gemoet. Reeds merkt men daar groot verschil van gevoelens op. Sommigen willen eene herziening der staatsregeling van 1812, anderen verlangen derzelver geheele invoering, terwijl er eenigen zijn die dat staatsstuk voor onvoldoende achten en de losbandige vrijheid nog verder uitgebreid willen zien. Een groot vraagstuk hetwelk zich dadelijk ter behandeling voordoet, dat nopens den regeringsraad, welke, volgens de staatsregeling van 1812, uit drie of vijf leden moet bestaan, zoodat de Koningin moeder geheel uitgesloten zou zijn. Welke de uitslag der be-raden-lagen over dit punt zijn zal, is nog onzeker.

Blijkens een bij de fransche regering ontvangen telegraphisch bericht uit Bayonne, van 29 October, waren daar berigten uit het Carlistisch hoofdkwartier ontvangen, inhoudende dat het stormloopen op Bilbao op den 27 dier maand bepaald was. Opmerking verdient het, dat de deserteurs van het Fransch vreemden-legioen door het lot aangewezen zijn, om het eerste de muren der stad te beklimmen. Reeds zijn de forten Begona en St. Augustinus ingenomen; een der Portugesch-Carlistische generaals moet daarbij gesneveld en Montenegro gekwetst zijn. Volgens een bericht uit Toulouse, hebben de Carlisten de vallei van Aran bezet, en zijn de Christinos, die zulks hadden willen beletten, verjaagd of vernield.

— Volgens de jongste berigten, sprak men sinds eenige dagen weder van eene nieuwe onderneming, welke door de Carlisten in Navarre, onder het bevel van Basilio Garcia's, binnen kort zou worden afgezonden. Men verzekert dat Don Carlos voornemens zou zijn, om Gomez, Sanz en alle de andere Carlist-troepen, welke door Spanje trekken, voor de maand Januarij aanstaande in de door hen bezette gewesten te doen terugkeeren. Iemiddels zou men de vermeerstering van Bilbao beproeven. Naar men verzekert heeft generaal Evans geweigerd om tot verdediging van die plaats mede te werken, daar hij de Passages en St. Sebastian niet van troepen ontblooten wil. Indien Bilbao in handen der Carlisten mogt komen, dan zouden zij in het bezit eener groote hoeveelheid van engelsche koopwaren, waarvan Bilbao de stapelplaats is, gesteld worden.

— Te Parijs wilde men den 2 Nov. bericht hebben, dat het beleg van Bilbao was opgebroken, ten gevolge van de nadering van Espartero, en dat Gomez eene nederlaag zou hebben geleden. Doch daar die berigten van de zijde der Christinos komen, verdienen zij allezins nadere bevestiging.

— De kapitein-generaal van Oud-Castilie, verschrikt door den voortgang der Carlisten, heeft deze provincie in staat van beleg verklaard en de nationale garde gemobiliseerd.

ENGELAND.

LONDEN, den 2 November

De heer Dedel, Nederlandsche gezant, is voor een paar weken naar 's Gravenhage vertrokken.

— Volgens den *Times* is de staat der onderhandelingen tusschen Nederland en België wederom in gelijke onzekerheid geraakt als vroeger, en wel omdat ons bewind laatstelijk geweigerd heeft zich daarmede in te laten.

— De Russische gezant Pozzo di Borgo wordt ahier terug verwacht.

— Er is eergisteren nacht brand in het gebouw van de bank geweest, welke, ofschoon tamelijk vroeg ontdekt, van 12 tot 5 ure geduurd heeft. Gelukkig heeft de schade zich tot het gebouw bepaald. De oorzaak van het ongeval is onbekend.

BELGIE.

BRUSSEL, den 2 November.

In den *Courrier de la Meuse* leest men: «Wij hebben vernomen dat de kathedrale kerk te Luik binnen kort door het gaz zou worden verlicht, en dat de noodige voorzieningen zouden worden vastgesteld, om den voria der lampen en de verspreiding van het licht derwijze te doen plaats hebben, dat dezelve met de heerlijkheid der plaats zal overeen stemmen. Ook uit Verviers meldt men, dat de nieuwe parochiale kerk dier stad, weldra door gaz zal worden verlicht.»

— Eenige weken geleden, is te Doornik de eerste steen eener groote en uitgestrekte kerk gelegd, die de Redemptoristen doen opbouwen.

— De fabriek der kerk van St. Jacob te Luik, heeft aan den provincialen raad een verzoekschrift ingediend, ten einde eenigen onderstand voor het herstellen dier oude en eene der schoonste kerken van België, te bekomen. De fabriek had reeds vele vaste goederen verkocht, om in de jaarlijksche herstellingen en onderhoud te kunnen voorzien, doch daar de fondsen uitgeput zijn, is zij verplicht geworden, om onderstand te vragen, welke men alle reden heeft te kunnen verwachten, daar het zoo voor de kunst, als een der schoonste gedenkstukken der oudheid, en zij de eenigste van die bouworde in België is, als voor den godsdienst jammer zoude wezen, dat zulk een overschoon gebouw zou moeten worden afgebroken.

NEDERLANDEN.

GRAVENHAGE, den 4 November.

Dezer dagen zijn de plaatselijke besturen uitgenoodigd, om voor zoo verre hierin niet reeds mogt voorzien zijn, onverwijld in overweging te nemen, of het niet doelmatig zoude zijn, om uit hoofde van de hier en daar plaats gehad hebbende diefstallen, en ter beveiliging van personen en eigendommen, weder met het houden van nachtwachten te doen aanvangen, waartoe het tijdstip van 1 November aan het gewestelijk bestuur het geschiktste is voorgekomen, terwijl, indien zulks tot eenige buitengewone kosten mogt aanleiding geven, de plaatselijke besturen deswege de vereischte voorstellen aan Gedeputeerde Staten moeten doen.

Nog is de aandacht der plaatselijke besturen gevestigd geworden op de schier overal plaats hebbende gewoonte der bouwlieden, om het stroo van het uitgedorschte oliezaad, en andere onbruikbare ruigte, op het openveld te verbranden, welke gewoonte tot vele ongelegenheden aanleiding geeft, en onder anderen dikwerf twijfel doet ontstaan, of er al dan niet in eeuwig gebouw brand is, hetgeen ten gevolge kan hebben, dat, bij wezenlijk gevaar, de noodige hulp van brandspuiten, enz. of in het geheel niet, of te laat, wordt aangebragt. De plaatselijke besturen zijn derhalve uitgenoodigd geworden, om plaatselijke politie-verordeningen, of, voor zoo veel nodig, bij amptlicatie der bestaande plaatselijke keuren, tegen de voormelde ongelegenheden te waken; zullende in alle gevallen, bij het vaststellen der noodig bevondene bepalingen, gezorgd moeten worden, dat het verbranden van stroo, ruigte, enz., bij dag geschiede en opeenen afstand van ten minste 16 Ned. ellen van de passage, ten einde het schrikken der parden voor te komen.

— Blijkens een algemeen staat van het bedrag der kolieren van de directe belastingen, over het dienstjaar 1855, heeft de grondbelasting opgebracht f 8,781,582.52, het personeel f 5,571,226.16 en de patenten f 1,916,001.59½, te zamen f 16,268,809.99. In Noord-Brabant is aan directe belastingen voldaan f 1,627,022, Gelderland f 1,770,617.6¼, Noord-Holland f 4,014,148.80½, Zuid-Holland f 4,066,270.2¼, Zeeland f 1,068,384.28, Utrecht f 1,027,061.80½, Vriesland f 1,609,129.73¼, Overijssel f 744,698.07¼, Groningen f 1,064,858.57¼, en Drenthe f 220,490.22¼.

— Men berigt uit Kampen dd. 30 October: Door den laatsten stormwind is het zeewater tot eene aanmerkelijke hoogte opgelopen en heeft den dijk om het Kamper-Eiland, die eerst in dit najaar grotendeels vernieuwd en onlangs voltooid was, zeer zwaar beschadigd; ook zijn ettelijke stuks rundervee daarbij omgekomen.

— Te Exmorra in Vriesland heeft den 27 October het volgend ongeluk plaats gehad. Sedert den nacht waaide er een sterke Z. W. wind, die, in hevigheid toenemende, tegen 12 ure in het N. W. uitschoot, en eene zoogenaamde windhoos aanvoerde door wier buitengewone kracht de kerktoren van het muurwerk afgeligt en dus afgescheurd, met klok- en balkwerktuig, op eenigen afstand van het kerkgebouw ter neder geworpen werd. In die zelfde ramp deelde de watermolen van den landman Eerde Jans Feenstra, die mede omver geworpen en vernield geworden is. Gelukkig heeft er niemand letsel bij gehad, hetwelk te meer verwonderen moet, daar het voetpad over het kerkhof leidt, en dagelijks door velen begaan wordt.

— Den 1 November vertrok uit Nijmegen het 3de of flankbataillon der 2le afdeeling infanterie, onder bevel van den majoor Herr naar Boxmeer, ten einde aldaar het 2de bataillon der afdeeling af te lossen, waarvan twee kompagnien op heden zijn binnengerukt, terwijl de twee overige morgen alhier zullen aankomen.

— Sedert de bezetting van Algiers door de fransche krijgslieden, heeft de heilige Stoel dikwerf aan het fransche gouvernement poging gedaan, strekkende om een bisdom aldaar te vestigen en dienvolgens mede te werken tot de herstelling van de christelijke godsdienst, welke, gedurende de eerste

eeuwen van het christendom, bijna uitsluitend in dit deel van Afrika bestond. Doch de regering heeft beweerd dat een zoodanige maatregel onderworpen gemaakt moest worden aan de vermeerdering der Katholieke bevolking van Algiers. Nu men echter meer dan twintig duizend Christenen en Algiers telt, de drie opperkerken niet voldoen, nu beschouwt het bestuur der kerkelijke staten het oogenblik geschikt, om op de daarstelling van een bisdom aan te dringen. Naar men wil zal dit een punt van beraadslaging bij de wetgevende kamers uitmaken.

— De Chinesche regering staat de krijgslieden toe slaven aan te koop, onder voorwaarde van hen wel in bedwang te houden. De armen kunnen hunne kinderen verkoopen, omdat, zoo luidt de wet, het beter is, dat hunne kinderen in de ijzers dan van honger sterven. Aan kooplieden staat het vrij hen te koop, maar het is aan hen, die ambten bekleeden, strengelijk verboden zich aan dien handel over te geven ten aanzien van personen, die aan hun gebod onderworpen zijn. Iedere eigenaar van slaven is gehouden te doen huwen, en indien hij die verplichting niet vervult, dan worden zij onderworpen aan de wet. De uit deze huwelijken voortgesproten kinderen, behooren den eigenaar toe; de armen kunnen zich weder uitkopen, doch de kinderen blijven steeds den eigendom van den meester. Een slaaf kan, wanneer hij in vrijheid gesteld is, burger worden, indien zijn gedrag hem daartoe regt geeft. De wet beschouwt de slaven als minderjarigen en stelt den meester verantwoordelijk voor hun gedrag. Het Chineesch bewind, hoezeer aan den eigenaar van slaven uitgestrekte magt gevende, tracht echter zijne regten te verkorten. Een meester kan zijn slaaf niet vrij maken, zonder toestemming van den magistraat, en die toestemming kan, om de onbetekendste redenen geweigerd worden.

Een per courier ontvangen berigt van den 2 November maakt melding van eene militaire opschudding te Straatsburg den 30 October, ten behoeve van Lodewijk-Napoleon, zoon des voormaligen Konings van Holland, dien men als Napoleon II wilde uitroepen. Het volgende is een kort verhaal van het gebeurde:

Ten twee ure des morgens begaf zich de kolonel van Drey, van het 4de regiment artillerie, naar de kazerne van Austerlitz, liet aldaar het regiment bijeen komen en zeide aan hetzelfde dat men Lodewijk-Napoleon II moest proclameren. De soldaten, in het eerst verleid, beantwoordden de oproeping en liepen, ten 6 ure des morgens, de stad door, met den kolonel Vaudrey aan het hoofd, terwijl een jongman Louis-Bonaparte, zoon des voormaligen Konings van Holland, naast hem reed.

Deze kolonne bleef aanhoudend den kreet van *Leve Napoleon II* aanheffen, zonder echter de minste blijken van goedkeuring te erlangen bij de bevolking der stad, die geheel onverschillig bleef te midden dezer dwaze poging.

Aan de kazerne van het 46ste regiment gekomen, trachtte de kolonel Vaudrey ook dit korps, in naam van Napoleon II, te winnen; doch men antwoordde hem hier gelijk het behoorde, door namelijk den kolonel en zijnen beschermeling in hechtenis te nemen. Het 3de regiment naderde toen ook onder het geroep van *Leve de Koning!* alle de troepen van het garnisoen volgden dit voorbeeld, en een uur daarna was alles tot de orde teruggekeerd.

Den volgenden morgen ten 6 ure verscheen een 20tal artilleristen, aangevoerd door eenen Duitscher, die als Luitenant-Generaal gekleed was, bij den prefekt, om dien ambtenaar in naam van Lodewijk Napoleon II in hechtenis te nemen. De prefekt na zwaer tegenstand eindelijk voor het geweld moedende bukken, werd gevankelijk naar de kazerne Austerlitz gevoerd, doch een vierde uurs daarna weder op vrije voeten gesteld.

Uitgezonderd den kolonel Vaudrey schijnt geen ander officier van het 4de regiment deel aan deze belagchelijke opschudding genomen te hebben.

Ten acht ure was alles weder tot de orde teruggekeerd en ook de generaals Voirel, die even als de prefekt was in hechtenis genomen, op vrije voeten gesteld.

Behalve Prins Lodewijk zelf en genoemde kolonel Vaudrey zijn ook nog bij deze gelegenheid in hechtenis genomen: Parquin, Officier van het legioen van Eer; de Graaf de Gricourt, Ordonnans-Officier van Lodewijk Napoleon; de Quevelles, insgelijks Ordonnans-officier van den Prins; Laity, Luitenant der Pontonniers; Boisson, Wachtmeester, en Elenora Bro, behoorende tot het Huis der Koningin Hortensia. [De tijd laat ons niet toe in verdere bijzonderheden te treden. — Uit hoofde van het Allerheiligenfeest was eergisteren te Parijs geene beurs.]

STATISTIEK

Volgens de laatste volkstelling, bevonden zich in Algiers 7509 ingezetenen, als 1264 Europeers en 6245 inlanders.

— Het getal schepen voor den Britschen handel beloopt, zonder dat van het Engelsche zeewezen, 24,280, waaraan 166,583 personen verbonden zijn. In de koloniën bevinden zich 3579 handels-vaartuigen, welke 15060 personen vorderen.

— In de maand Januarij aanstaande, zijn er vier jaren verloop, dat de burgeroorlog in Spanje duurt; elk jaar zijn er omstreeks 15000 man in de beide kampen overleden, te zamen 60,000 man, onder welke zich 5000 Franschen bevinden. Hieruit kan blijken, wat men door omwentelingen wint.

Tot in de vijftiende eeuw, was het onmogelijk, om zelfs nagenoeg te bepalen, welke veranderingen de bevolking van Parijs onderging. Onder Philippus de schoone, schatte men dezelve op 50,000. Onder Lodewijk IX, na de verdrijving der Engelschen, bedroeg dezelve 150,000 zielen. Omstreeks de helft der zestiende eeuw, beliep dezelve van 200 tot 220,000 zielen. In het begin van 1590, hadden de godsdienst-oorlogen de bevolking doen achteruit gaan; men rekende echter dat er 200,000 personen te onderhouden waren. In de eerste jaren der regering van Lodewijk XIV, steeg de bevolking tot op 510,000 zielen. Van 1752 tot 1762, bereikte zij 576,000 personen. In 1755 beliep het getal belaste gezinnen 71,114. Onder de regering van Lodewijk XVI, telde Parijs 600,000 zielen; in 1805, 647,750; in 1817, 713,966; in 1827, 690,431; in 1831, 774,338; en in 1832, 770,268. Naar de dezer dagen plaats gehad hebbende volkstelling, belooft het getal ingezetenen van Parijs omstreeks een millioen, dat is, dat hetzelfde, sedert 1805, in een tijdvak van een en dertig jaren, bijna verdubbeld is.

NEGOTIATIE VAN f 100,000 TEN LASTE DER PROVINCIE.

De Administrateur van 's Rijks schatkist in de provincie Noord-Brabant, herinnert de belanghebbenden, dat tot heden niet ter betaling zijn aangeboden de verschenen interest-coupons op den 1^{en} Julij 1836, Nos. 72, 73, 89, 109, 110, 111, 121, 124, 125, 134, 137, 140, 144 en 146: alsmede de uitgelotene obligatiën Nos. 111, 125, 144 en 146.

De belanghebbenden worden verzocht opgemelde stukken ten spoedigste ter betaling aan te bieden, ten einde voor te komen, dat dezelve door te late aanbieding niet moeten worden afgewezen.

's Bosch, De Administrateur voornoemd,
den 3 November 1836. L. J. DE LA COURT.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene
DOCHTER, A. F. L. HENGST, teeder
geliefde Echtgenoot van

's Bosch, N. F. SASSEN, Advokaat.
28 October 1836.

Heden werd mij onverwachts een allerzwaarste slag toegebracht, door het overlijden van mijnen oudsten Zoon, den Weleerwaarden Heer **P. C. V E L T - H Ü Y S E N**, in leven R. K. Priester en Pastoor te Naarden; een aanval van beroerte maakte een einde aan zijn, voor mij, zijne broeders en zusters en allen die hem kenden, zoo nuttig en dierbaar leven, in den ouderdom van bijna 38 jaren, na voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk.

Laurens, Wed. C. VELTHUYSEN,
den 31 October 1836. Geb. VAN DER SCHAAL.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

B E R I G T.

De Ondergeteekenden, door aankoop uit het Fonds van wijlen den Heer T. L. THOMPSON, te Rotterdam, mede-eigenaars geworden zijnde van de sedert lang in den handel ontbrekende en zeer gezochte **ZONDAGSCHOLE VOOR ROOMSCH-CATHOLIJKEN**, door L. EWERS, R. C. Pr. en Pastoor te Vasse, — geven bij deze kennis, dat dezelve bij hen voor dezelfde prijzen, als bij den vorigen Uitgever, weder kunnen worden aangevraagd.

's Bosch, 25 October 1836. J. J. ARKESTEYN EN ZON.

VOLKS-ALMANAK

VOOR

**ROOMSCH-CATHOLIJKEN,
VOOR HET JAAR 1837.**

Daar deze Almanak in den loop dezer Maand zal verzonden worden, berigten wij Heeren Boekhandelaren en Particulieren, die van denzelven zouden verlangen, onverwijd benodigd getal op te geven, daar dezelve dit Jaar niet commissie zal verzonden worden.

De Prijs is als vorige jaren, en met een fraai Plaatje voors
28 Cents.

De Uitgave geschiedt bij de Gebroeders **LANGENHUYSEN** te 's Bosch.

100de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

7de Lijst. No. 3257 f 1000; No. 22584 f 1500.

8ste Lijst. No. 6059 eene premie van f 2000.

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te 's Hertogenbosch, den 3 November 1836.

Rogge	f 5 10 à 6
Boekweit	- 4 05 à 5
Haver	- 2 66 à 2
Garst	- 0 00 à 0
Het Nederlandsche pond Boter.	- 0 76 à 0
De 3 ————— Roggebrood	29 Cents.

Graanprijzen te Eindhoven, den 2 November 1836.

Rogge	f 4 80 à 0
Boekweit	- 3 90 à 0
Haver	- 2 60 à 0
Het Nederlandsche pond Boter.	- 0 50 à 0
De vier Nederlandsche ponden Roggebrood	29 cents.

Prijzen der Granen te Amsterdam, 3 November 1836.

Tarwe: stil; 120 p. ger. b. Pools. f 185; 133, 154 p. Kl. f 235. — Rogge: met weinig handel; 125 p. n. Overijs. bij rijf f 164. — Garst: traag 100 p. n. Vr. Zomer f 117; 103 p. Old. Winter f 127. — Haver: stil; 72 p. ger. n. Voor f 72. Boekweit: prijshoudend; 115 p. Rozend. f 150 kontant. Nog verkocht: 128 p. Zeeuws. Tarwe f 228; 124 p. n. Overijs. Rogge f 163. 104 p. Oostvr. Winter Garst in entr. f 115. 94 p. Vr. Haver f 117. 84 p. Gede. Deens. f 88. Oude Paardbrood f 175 à 183. Oude Druiveboonen f 180, 188, 190.

Prijzen der Olie te Amsterdam, 3 November 1836.

Koolzaad: 1 L lager; Kromh. 64 L. — Lijnzaad: in doen; 110 p. Petersb. f 327; 108 p. Gron. f 302; 103, 105 Archaug. f 292; 310. — Raapolie: wederom slaanwer; per 6 f 44; à 44; vliegend van de molen f 43 à 42; Nov. f 42; à 41; 42, 43; Dec. f 42; 42, 42; à 42; Mei f 44. Lijnolie: per 67w. f 40; vliegend f 38; à 38.

BEURSPRIJZEN.

Weenen, den 26 Oct.: 5 pCt. Metall. 103; 4 pCt. 99; 3 pCt. 77 Bankactien 1346.
Parijs, den 31: 5 pCt. 106,05; Dito 3 pCt. 79; Sp. Ardoins 18 Uitgestelde 8.
Londen, den 1 Nov.: 3 pCt. gecons. 88; Ned. 2; pCt. 53; 5 pCt. 100; Sp. 19.
Antwerpen, den 2: Werkel. schuld 105; Sp. Ardoins 18; U gestelde 8.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, te AMSTERDAM. Den 5 November 1836.

	Laagste Hoogste Koers ten				Laagste Hoogste Koers ten				Laagste Hoogste Koers ten		
	koers.	koers.	4 1/2 ure.		koers.	koers.	4 1/2 ure.		koers.	koers.	4 1/2 ure.
NEDERL. Werk. sch. à 2 1/2 pCt.	52 1/2	52 1/2	52 1/2	PORTUGAL, Obl. te Lond.	5 pCt.			PARISSE, Dito dito R. 50.	f	111	
Dito dito..... 5	100 1/2	100 1/2	100 1/2	Dito dito..... 3			Negot. Londen 1830.... 4	pCt.			
Uitgestelde schuld.....				NAPLES, Cert. bij L. et B.		80 1/2		OOSTERS, Aand. L. n. 100	f		
Kansbill. van dito.....	21 1/2	21 1/2	21 1/2	Dito bij Falconnet et C.	5	91 1/2		Dito dito n. 250	f		
Amortisatie-Syndikaat. 4 1/2 pCt.	94 1/2	94 1/2	94 1/2	Leening te L. bij Roths.	5			Metalliek..... 5	pCt.	98 1/2	98 1/2
Dito dito..... 3 1/2	75 1/2	76	75 1/2	Aandelen Tavoliere.... 3				Dito..... 3			
Handel-Maatschappij.... 4 1/2	172	173 1/2	173 1/2	Dito te Parijs..... 3				Dito te Londen gen.... 5			
Nieuwe Dito..... 4 1/2				Russ., Obl. Hope..... 5	103	103 1/2		Dito	2 1/2		
O. K. Leening..... 4				Dito dito 1837..... 5	103 1/2	103 1/2		Ween. Bank Goll. et C.... 5			
FRANKR., Ins. Grootb.... 3	70	70 1/2	70	Cert. bij dito 1837..... 5	94 1/2	94 1/2	94 1/2	Dito	4		
ENGLAND, dito.....				Obligatiën te Londen... 5				N. Weener Aand. n. 500	f		
SPANJE, L. bij Ard. & 85 5	18 1/2	19 1/2	19 1/2	Certificat. te Hamburg... 5	97 1/2			DENEMARK, L. te Lond... 3	pCt.		
Dito bij dito, onb. stuk.	19	19 1/2	19 1/2	Inschrijving in Aassig... 6	64 1/2			BRAZILIEN, Dito Rotsch... 5	f	83 1/2	
Passive.....	6	6 1/2	6	Certificaten van dito... 6				DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f		
Deferred.....				Polse, Aand. Lot. n. 300.	f	134		Russ. Fr. Aand. 500 fr.	f	213	
Fransche Uitgestelde... f	8 1/2	8 1/2	8 1/2					Dito 100 fr.....			
Engelsche Uitgestelde... f	7 1/2										

Het verbeterde merk der Ardoins van Londen en Antwerpen, had wel algemeen eene williger stemming in dit effect, ook aan onze beurzen te doen te gemoet zien, doch was redelijkerwijze geene zoo aanzienlijke rijzing te verwachten, als daarin nu werkelijk heeft plaats gehad. Het scheen te weten dat per koerier eenig nader bericht nopens de Spaansche aangelegenheden was ontvangen, en daardoor waren dan ook ook spekulante, zoodra zich eenige koopers toonden, huiverig in het afgeven hunner stukken. De openingskoers was daardoor al dadelijk circa 10 klom door de toen plaats hebbende inkoop, waartoe het bericht van het ontzet van Bilbao (zie hierboven) aanleiding gaf, tot ongeveer 104 doch blijft ten slotte wel een weinig flauwer, maar niettemin bijna 1 1/2 pCt. hooger dan gisteren. In dit effect was dan ook heden de handeling aanzienlijker dan sedert lang het geval is geweest. In de niet rentegevende Spaansche schuld was wel de omzet op verre na niet zoo beduidend, doch ook deze deelen de verbeterde houding der Ardoins en blijven algemeen meer gezocht.

De Hollandsche fondsenmarkt gevoelde heden insgelijks den gunstigen invloed der tijdingen, die voordelig op de Spaansche effecten hadden gewerkt en waren allen, bij tamelijk levendigen handel in Integralen, tot verbeterde koersen te plaatsen. Ook Russische, Oostersche en Zuid-Amerikaansche fondsen blijven om dezelfde reden iets meer gezocht.

Laatste prijzen ten 5 ure: Integralen 52 1/2; Holl. 5 pCt. 100 1/2 à 1; Kansb. f 21 1/2; Ardoins van 85- & 19; Fr. Uitgest. f 8 1/2; Passive 6.